

זילת
לשויון זכויות אדם

חוק האזרחות והכניסה לישראל: איסור אפליה באיחוד משפחות

מאת:

יוסי גורביץ

עו"ד מור הרניק בלום

עינת עובדיה

נייר מדיניות מס' 10

ישראל, יוני 2021

חוק האזרחות והכניסה לישראל: איסור אפליה באיחוד משפחות

יוסי גורביץ

עו"ד מור הרניק בלום

עינת עובדיה

עריכה: עדי גרנות

ישראל, יוני 2021

נייר מדיניות מס' 10

תקציר

חוק האזרחות והכניסה לישראל התשס"ג-2003 (המכונה חוק "איחוד משפחות") נחקק במהלך האינתיפאדה השנייה כהוראת שעה זמנית. המחוקקים ביקשו, במענה לטרור ולכאוס ששררו אז, למנוע מתן אזרחות או אשרות שהייה בישראל לפלסטינים שנישאו לאזרחי ישראל הערבים או לאלו שיש להם קרובי משפחה מדרגה ראשונה בארץ. במסגרת זו נקבעו בחוק איסורים קבועים הממשיכים לחול מאז על פלסטינים מהשטחים הכבושים ועל אזרחי מדינות נוספות כמו איראן, לבנון, סוריה ועיראק.

אף על פי שהאיסורים שנחקקו עוגנו בהוראת שעה, בפועל הם הפכו מאז שנת 2003 לנוהג קבוע שהכנסת מאשרת מדי שנה. מה שנמק בתחילה כצורך ביטחוני, התבסס כנורמה המיועדת להבטיח את הרוב היהודי בישראל, תוך בקרה צמודה על "המאזן הדמוגרפי" בשטחה.

הוראת השעה פוגעת פגיעה לא מידתית בזכויות היסוד של אזרחי ישראל הערבים לחיי משפחה ולשוויון. זאת, באמצעות איסור מוחלט על מתן אזרחות, רישיון ישיבה בישראל והיתר שהייה לפי תחיקת הביטחון באזור. קיימים סייגים קלים ביותר בחוק אשר מקנים היתר שהייה לתושבי האזור, גברים מעל גיל 35 ונשים מעל גיל 25, וכן סייגים נוספים בנוגע לקטינים – וגם זאת לצורך מתן אישורי שהייה.

מטרת נייר מדיניות זה היא להצביע על הבעייתיות המובהקת שבחוק האזרחות והכניסה לישראל. הוא מבוסס על פנייתנו לראשי מפלגות ולראשי סיעות הקואליציה בדרישה לתקן את הוראת השעה, שפוגעת בזכויות היסוד של אזרחי ישראל הערבים לחיי משפחה ולשוויון, ולאמץ את ההצעה שלנו לתיקון החוק באופן ההולם את ערכי זכויות האדם והאזרח.

רקע

האינתיפאדה השנייה הפילה חללים רבים, יהודים ופלסטינים. ארגון "בצלם" מנה 238 אזרחים ישראלים שנהרגו בשטחים הכבושים, ו-490 אזרחים ישראלים שנהרגו בשטחי ישראל. מספר אנשי כוחות הביטחון שנהרגו במהלך האינתיפאדה השנייה היה 245 בשטחים הכבושים ו-90 בשטחי ישראל. כוחות הביטחון הישראליים הרגו 4,790 פלסטינים בשטחים הכבושים ו-71 בישראל.¹ במהלך שנת 2002, בלב אותה אינתיפאדה, החליטה ממשלת שרון הראשונה להקפיא את כל תהליכי ההתאזרחות של בני זוג זרים ממוצא פלסטיני.²

כשנה לאחר מכן העבירה הקואליציה תיקון לחוק האזרחות והכניסה לישראל, שהפך את החלטת הממשלה לחוק. החקיקה התבצעה באופן הבעייתי של הוראת שעה.³ נגד החוק הוגשו שורה של עתירות לבג"ץ: הראשונה, ב-2003, על ידי האגודה לזכויות האזרח בישראל ואחרים (בג"ץ 8099/03)⁴ ובשנת 2007 על ידי ח"כ זהבה גלאון ואחרים. בשנת 2012 בג"ץ דחה שוב את העתירות.⁵

מאז ועד שנת 2021 הכנסת אישרה מדי שנה את הוראת השעה המאריכה את חוק האזרחות והכניסה לישראל. בשנת 2021, עקב הסיטואציה הפוליטית הייחודית שנוצרה סביב הקמת ממשלת בנט, הימין – אשר לראשונה מזה שנים נמצא ברובו באופוזיציה – הצביע נגד הארכת הוראת השעה, וכתוצאה מכך היא בוטלה.⁶

¹ אתר בצלם, [הרוגים מפרוץ האינתיפאדה השנייה ועד למבצע "עופרת יצוקה" \(לא כולל\)](#).
² [האגודה לזכויות האזרח בישראל, הקפאת הטיפול בבקשות למעמד של בני זוג ממוצא פלסטיני \("חוק האזרחות"\)](#), 11.1.12.
³ שם.
⁴ [עתירת האגודה לזכויות האזרח בישראל, בג"צ 8099/03](#).
⁵ [פסק-דין בתיק בג"ץ 466/07](#).
⁶ מיכאל האוזר טוב, [חוק האזרחות נפל: האם אלפי פלסטינים יוכלו להתאזרח בישראל, ומה יעשה בג"ץ?](#), הארץ, 6.7.21.

חוק האזרחות והכניסה לישראל: כסות ביטחונית למניע דמוגרפי

כאמור, חוק האזרחות והכניסה לישראל התס"ג-2003, המכונה חוק "איחוד משפחות", הועבר במהלך האינתיפאדה השנייה. במהלכה בוצע מספר חסר תקדים של פיגועים נגד אזרחים ישראלים, ומספר האבידות בקרבם היה הגבוה ביותר מאז מלחמת העצמאות. ההתקפות הפלסטיניות על אזרחים ישראלים בוצעו לעתים קרובות במקומות הומי אדם, כגון אוטובוסים ומסעדות – התקפות שאף בקרב מתנגדי כיבוש ופעילים פרו-פלסטינים כונו פשעים נגד האנושות,⁷ וערערו באופן ניכר את תחושת הביטחון בקרב ישראלים.⁸ זו הייתה האווירה שבתוכה הועלה לדיון התיקון של חוק האזרחות והכניסה לישראל ששלל את הליכי ההתאזרחות של פלסטינים.

אלא שאף שהממשלה עשתה כמיטב יכולתה להציג את החוק כפעולה שמטרתה הייתה ביטחונית, היא נכשלה שוב ושוב בהצגת ראיות לכך. בין 1993 ו-2008 נכנסו לישראל – על פי נתוני המדינה עצמה – כ-130,000 פלסטינים; רק 54 מהם נחשדו בטרור; ורק נגד 7 מהם הוגש כתב אישום.⁹ כידוע, אלפי פלסטינים נכנסים לעבוד בישראל על בסיס יומי – חלקם באופן חוקי, ורבים מהם באופן בלתי חוקי ("שב"חים").

מטרתו המובהקת של החוק הייתה צמצום מספרם של האזרחים הפלסטינים הישראלים. היועץ המשפטי לממשלה דאז, מני מזוז, אמר לוועדת הפנים של הכנסת כי "ההוראה הזאת התקבלה על ידי הממשלה מטעמים ביטחוניים ובגלל התהליך המוגבר של השתקעות של עשרות אלפי פלסטינים במדינת ישראל דרך התהליך הזה. נכון ללפני כשנה, ערב החלטת הממשלה, הנתונים שהוצגו דיברו על כ-130,140 אלף פלסטינים שהשתקעו במדינת ישראל מ-1994 עד תחילת 2002. לא מדובר באיזה שהן החלטות אקראיות. כשמדובר על בני זוג משבדיה, מרומניה או מקנדה מדובר בכמה עשרות בשנה. עד 1993 היה מדובר במספרים של כמה עשרות או מאות לשנה גם בהתייחס לתושבים הפלסטינים, אבל משנת 1994 חלה קפיצה גדולה מאוד במספרים".¹⁰

התפיסה הזו לא הייתה מוגבלת לדרג המקצועי, אלא הובאה במפורש גם על ידי הדרג המדיני. ראש הממשלה דאז, אריאל שרון, אמר בשנת 2005, במהלך דיון בממשלה סביב העתירה נגד החוק, ש"אין צורך להסתתר מאחורי טיעונים ביטחוניים. יש צורך בקיום של מדינה יהודית"; ציפי לבני, אז שרת המשפטים, אמרה "אני לא מונעת מאנשים להינשא, אבל בעיניי בן הזוג לא זכאי לאזרחות אוטומטית. [...] השיקול של קיום של מדינת ישראל כמדינה יהודית הוא לגיטימי ובהחלט לא גזעני".¹¹

בפסיקת בג"ץ משנת 2012 שופט בית המשפט העליון אדמונד לוי לגלג בחריפות על הטענה הביטחונית שלכאורה עומדת ביסוד החוק:

⁷ שיי גליק, [לא תנחשו מי מרצה בפני קציני העתיד של צה"ל](#), אתר ערוץ 20, 19.5.15.
⁸ שיי פלדמן, [האינתיפאדה השנייה – הערכת מצב](#), INSS המכון למחקרי ביטחון לאומי, אוניברסיטת תל אביב, אוקטובר 2001.
⁹ פסיקת בג"ץ בעתירה נגד חוק האזרחות. בג"ץ 466/07, ח"כ זרבה גלאון נגד היועץ המשפטי לממשלה ואחרים, חסן ג'בארין, סאוסן זהר, גיליון עדאלה האלקטרוני, 89, ינואר 2012.
¹⁰ פרוטוקול דיון ועדת הפנים של הכנסת, 14.7.03 (ההדגשות שלנו).
¹¹ שחר אילן, [סוגרים את השער](#), הארץ, 10.5.05.

חוששני, כי אין מנוס מן המסקנה כי מקום בו קם לה, למדינה, אינטרס בהימצאותם בשטחה של עובדים העונים, כידוע, על צורכי תעסוקה שהמשק מתקשה לספקם, מונח לעת קלה השיקול הביטחוני בצד, או לפחות מאבד ממעמדו כשיקול עיקרי. דבר זה לא רק שעלול להפוך את התכלית הביטחונית חשודה בעיני אחדים, אלא שלהשקפתי הוא מעמיד בסימן שאלה נוסף את מידת כובד הראש בו מתייחסת המדינה לפגיעה בזכויותיהם המוגנות של אזרחיה הערבים.¹²

גם במהלך השבוע שבו הפילה הכנסת את חוק האזרחות והכניסה לישראל, ביולי 2021, אמרו בכירים בממשלת ישראל דברים דומים. ראש הממשלה החליפי ושר החוץ, יאיר לפיד, אמר ש"לא צריך להסתתר מהמהות של חוק האזרחות. הוא אחד הכלים שנועדו להבטיח רוב יהודי במדינת ישראל".¹³ בהקשר הזה חשוב להדגיש גם את הודעת השב"כ אשר לפיה מאז 2018 לא הייתה כל מעורבות בטרור מצד אדם כלשהו מקרב אלו שהיו זכאים לאיחוד משפחות.

¹² פסק-דין בתיק בג"ץ 466/07, סעיף 34 (הדגשה שלנו).
¹³ מיכאל האוזר טוב, לפיד: "לא צריך להסתתר מהמהות של חוק האזרחות, הוא נועד להבטיח רוב יהודי במדינה", הארץ, 5.7.21.

הזכויות הנפגעות: הזכות לחיי משפחה והזכות ליחס שווה

מעמדם של אזרחי ישראל הפלסטינים

בישראל חיים, על פי נתוני הלמ"ס לסוף שנת 2020, כ-1.956 מיליוני פלסטינים ישראלים בעלי אזרחות, המהווים 21.1% מאזרחי המדינה.¹⁴ מעמדם של אזרחי ישראל הפלסטינים מעולם לא היה יציב: עד דצמבר 1966 הם הוחזקו תחת משטר צבאי. כוחות הביטחון הישראלים טבחו בהם בשורה של מקרים (טבח כפר קאסם ויום האדמה ב-1976) והפעילו יד קלה על ההדק באירועי אוקטובר 2000, כאשר ההורגים לא באים על עונשם או זוכים לעונשים קלים, שמומתקים במהירות.

גם כיום עצם אזרחותם של פלסטינים ישראלים מוטלת בספק, וחברי כנסת מן הימין פועלים נגדה לעתים קרובות. למשל, בעקבות המהומות במאי 2021 הציע ח"כ מיקי זוהר (ליכוד) הצעת חוק שמטרתה לשלול את אזרחותם של "מתפרעים" שזהותם ברורה לכל.¹⁵ ח"כ בצלאל סמוטריץ' (הציונות הדתית) אמר באפריל 2021 כי "הערבים הם אזרחי ישראל, בינתיים לפחות. יש להם חברי כנסת, בינתיים לפחות".¹⁶ הדברים הללו לא מנעו מיו"ר הליכוד, בנימין נתניהו, לנסות להקים ממשלה עם סמוטריץ'.

כגיעה בזכות לחיי משפחה ובזכות ליחס שווה בקרב אזרחי ישראל הפלסטינים

חוק האזרחות והכניסה לישראל פוגע באופן ישיר ובוטא בזכות הבסיסית של פלסטינים אזרחי ישראל לחיפוש אחר יציבות ואושר. בפסיקה הראשונה של בג"ץ בנושא בשנת 2005, השופט לוי הגדיר את הפגיעה כך:

שתי זכויות חוקתיות של בן הזוג הישראלי המבקש להתאחד כאן עם בן זוגו הפלסטיני, נפגעות מן ההסדר החקיקתי נושא העתירות שבפנינו, ושתייהן כאחת נגזרות מן הזכות לכבוד האדם, המנויה בחוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. האחת היא זכותו של אדם לחיי משפחה, בה גלומות שתי זכויות-משנה, אשר דומה כי בלעדיהן אין בה ממש – זכותו היסודית של אדם להינשא לבחיר/ת לבו על-פי רצונו והשקפתו, וזכותו כי יינתן לו ולבני משפחתו לקיים את חייהם בצוותא אף מבחינת מיקומו הגיאוגרפי של התא המשפחתי, אותו הם בחרו לעצמם.

הזכות השנייה בה ניכרת פגיעתו של חוק האזרחות והכניסה לישראל היא זכותו של אדם ליחס שווה. לכאורה, האיסור שבחוק אינו מבחין בין תושביה הערביים של ישראל לתושביה היהודים. אולם, לכל נהיר כי מבחינה אתנית ותרבותית כמעט רק עבור אזרחי

¹⁴ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, [אוכלוסיית ישראל בפתחה של שנת 2021](#).
¹⁵ אתר סרוגים, [הצעת החוק של מיקי זוהר: שלילת אזרחות למתפרעים](#), 13.5.21.
¹⁶ אתר כיפה, [סמוטריץ': "הערבים הם אזרחי ישראל, בינתיים לפחות"](#), 26.4.21.

ישראל הערביים מהווים הפלסטינים תושבי השטחים קבוצת התייחסות טבעית בחיפוש אחר בני זוג לנישואין. זהו שוני רלוונטי שהסדר חקיקה המתעלם ממנו, לוקה בחסר.¹⁷

כאמור, הוראת השעה פוגעת פגיעה לא מידתית בזכויות היסוד של אזרחי ישראל הערבים לחיי משפחה ולשוויון. זאת, באמצעות איסור מוחלט על מתן אזרחות, רישיון ישיבה בישראל והיתר שהייה לפי תחיקת הביטחון באזור. כך נשללת, בין היתר, גם גישתם לזכויות סוציאליות. ללא מעמד, נאלצים בני הזוג להמשיך ולחיות בבתיהם מכוח היתרים זמניים, בחשש מתמיד כי משרד הפנים יסרב לחדש את היתרם ויאלץ אותם לעזוב את ביתם.

כ-9,200 משפחות כאלה גרות כיום בישראל ובמזרח ירושלים. משפחות אלה נאלצות לשוב ולהתמודד, פעם אחר פעם, עם הסבך הבירוקרטי של המערכת בתנאים שהם משפילים ומבלבלים וללא תקווה לתאריך תפוגה לסבל העובר עליהם. ואם לא די בכך, הרי החוק מביא גם לפגיעה קשה בילדים ממשפחות אלה, ופעמים רבות מגיעים למוקד להגנת הפרט ילדים חסרי מעמד שהוריהם לא הצליחו לרשום אותם במשרד הפנים.¹⁸

חוק האזרחות והכניסה לישראל כגורם מרכזי בביסוס וקיבוע מעמדם של אזרחי ישראל הפלסטינים כאזרחים סוג ב'

בפועל, חוק האזרחות והכניסה לישראל הגדיר את האזרחים הפלסטינים הישראלים כבעלי אזרחות לקויה, אזרחות מדרגה שנייה לעומת אזרחותם של יהודים ישראלים.

כשחוק הוראת השעה הגיע לדיון שני בבג"ץ, השופט לוי, שבפסיקתו משנת 2005 תמך בחוק כהוראת שעה לתשעה חודשים, התנגד לו בחריפות:

הוראותיו של חוק האזרחות והכניסה לישראל [...] מעניקות משקל מכריע למרכיב הביטחון, אגב פגיעה אנושה בזכויות יסוד שמן המעלה הראשונה. הן יוצרות מציאות, שתוצאתה המובהקת היא הצרת זכויותיהם של ישראלים אך משום שערבים הם. הן מקנות לגיטימציה לרעיון זר לתפישות היסוד שלנו – קיפוחם של בני המיעוט אך בשל היותם כאלה.¹⁹

מבחינה זו, חוק האזרחות והכניסה לישראל תפקד כמעין הקדמה לקראת חוק הלאום בקביעה – בפועל – שאזרחים פלסטינים הם אזרחים סוג ב'. השופט לוי עמד יפה על הסכנה שבחוק: "במתכונתו הקיימת מעורר החוק קשיים, הואיל וחוששני כי פגיעתו אינה רק בבני הזוג המבקשים להינשא, כי אם גם בצביונה הדמוקרטי של מדינת ישראל, ובמקם היחסים העדין עם ציבור לא מבוטל החי בתוכה".²⁰

¹⁷ בג"ץ 7052/003 סעיף 7 להחלטתו של השופט א.א. לוי (ההדגשה שלנו).

¹⁸ הנתונים מבוססים על פרסומי המוקד להגנת הפרט.

¹⁹ בג"ץ 5030/07 סעיף 29 לפס"ד של השופט לוי (ההדגשות שלנו).

²⁰ שם, סעיף 9 (ההדגשה שלנו).

מסלול עוקף חקיקה: הארכת הוראת השעה לאין קץ

כאמור, ההחלטה הראשונית להקפיא את כל תהליכי ההתאזרחות של בני זוג זרים ממוצא פלסטיני חלה בשנת 2002, וכשנה לאחר מכן הקואליציה העבירה את התיקון לחוק האזרחות, שהפך את ההחלטה לחוק. העתירות שהוגשו נגד חוק האזרחות והכניסה לישראל בשנת 2003 נדחו, כאשר רוב השופטים קיבלו את טענת המדינה שהוא עונה על צורך ביטחוני.

עם זאת, בשל הפגיעות החמורות בזכויות של אזרחי ישראל הפלסטינים שהחוק טומן בחובו, המדינה נאלצה להגדיר אותו כהוראת שעה (חקיקה שתוקפה מוגבל בזמן מראש, בניגוד לשאר החוקים הנקבעים, שכל עוד אינם מבוטלים או מתוקנים – תוקפם ממשיך לעמוד). השופט לוי היה בדעה שהפגיעה בזכויות היא כה חמורה, שיש לאפשר לממשלה הוראת שעה בת תשעה חודשים בלבד.²¹

בשנת 2005 האינתיפאדה השנייה הסתיימה, והאצטלה הביטחונית שבלב החוק החלה לאבד מכוחה. אף על פי כן, הכנסת האריכה את תחולת הוראת השעה שנה אחר שנה, ובשנת 2007 הוגשו על ידי ח"כ זהבה גלאון ואחרים העתירות השניות נגד החוק. הדיון בעתירות אלו ארך כחמש שנים, ובשנת 2012 בג"ץ דחה אותן שוב.²²

בפסיקה זו השופט לוי הביע כאמור את התנגדותו לחוק, ותלה אותה בין היתר במשקל הרב שמקבל הטיעון הביטחוני תוך פגיעה בזכויות של המיעוט הערבי בישראל ובערכיה הדמוקרטיים של המדינה. אך לא דעתו של לוי היא שהתקבלה, אלא של השופט אשר גרוניס, שפתח את דבריו בציטוט (שלוי מלעיג)²³ על כך ש"זכויות אדם אינן מרשם להתאבדות לאומית".²⁴ גרוניס דחה בזלזול את הפגיעה בזכויות המשפחה של פלסטינים ישראלים, וטען שקיימת "פגיעה ודאית בחייהם ובגופם של אזרחים ישראלים".²⁵ בפסק דינו הקצרצר של גרוניס (כעמוד וחצי) לא הייתה כל התייחסות להונאה שבחוק שלכאורה הוא ביטחוני ובפועל דמוגרפי, או לעצם השימוש הפסול בהוראת שעה. וכך ניתנה גושפנקא להמשך הפעלת האפליה שבחוק האזרחות והכניסה לישראל, עד שכאמור החוק בוטל בשל מחלוקת פוליטית ביולי 2021.

²¹ שם.

²² פסק-דין בתיק בג"ץ 466/07.

²³ שם, 47 ב'.

²⁴ שם, סעיף 1 לפס"ד השופט גרוניס.

²⁵ שם, סעיף 3.

המלצה אופרטיבית

מכל האמור עולה באופן ברור כי הוראת השעה אינה מונעת סיכונים ביטחוניים ולפיכך אינה משרתת את מטרתה המקורית. לפיכך, פנינו לראשי מפלגות ולראשי סיעות הקואליציה בדרישה לתקן את הוראת השעה, שפוגעת בזכויות היסוד של אזרחי ישראל הערבים (הזכות לשוויון, הזכות להינשא, והזכות הטבעית לחיי משפחה) ולאמץ את הצעת החוק של מכון זולת.²⁶

הצעת חוק נועדה לתקן את העוול המתמשך שיוצר חוק האזרחות והכניסה לישראל, חוק "איחוד משפחות", ולאפשר לאזרחי ישראל ערבים, שנישאים לפלסטינים, לממש את זכותם להינשא ולגור במקום שבו הם נולדו בזכות ולא בחסד.

הצעת החוק שמה דגש על שלושה מרכיבים מרכזיים:

1. בדיקה פרטנית של בקשות אזרחות

במרכז הצעת החוק שלנו עומדת הנקודה שעליה הצביע השופט לוי – היעדר בדיקה פרטנית של בקשות אזרחות לתושבי הגדה המערבית ורצועת עזה ודחייתן באופן כוללני. בפסיקת בג"ץ משנת 2012 תקף השופט לוי את סירובה של הממשלה לערוך בדיקות פרטניות לפלסטינים שבני זוגם מבקשים להעניק להם אזרחות,²⁷ וכתב:

[...] בהתבססן על הסדר של סיווג קטגוריאלי, שיש בו הכל חוץ מבחינה פרטנית של הסיכון הנשקף מאדם, הן (הוראותיו של חוק האזרחות) מטשטשות את דמותו של היחיד, כל יחיד, כעולם ומלואו וכמי שנושא באחריות למעשיו-הוא.²⁸

הצעת החוק שלנו דורשת בדיקה פרטנית, שרק היא תוכל למנוע את הפגיעה המתמשכת והבלתי מידתית בזכותם הטבעית של בני זוג ישראלים לחיי משפחה.

2. הכרה בטעמים הומניטריים של זוגיות וילדים משותפים

נקודה מרכזית אחרת היא ביטול חלק בחוק שאיננו מכיר בכך שבן משפחה של מבקש ההיתר הוא בן זוג וכי לזוג יש ילדים משותפים, כטעם הומניטרי שהוועדה ההומניטרית של משרד הפנים חייבת להכיר בו.

3. ביטול השימוש בהוראת שעה

הצעת החוק שלנו מבקשת לבטל את הוראת השעה ודורשת כי מעתה, כאשר הכנסת תרצה לשנות את חוקי האזרחות, היא תצטרך לעשות זאת לא בהצבעה מהירה, אלא בתהליך חקיקה מלא, על כל הדיונים והמאבקים הציבוריים הכרוכים בו.

²⁶ מכון זולת לשוויון וזכויות אדם, [תיקון להצעת חוק האזרחות והכניסה לישראל](#), 2021.

²⁷ בג"ץ 5030/07 סעיף 32.

²⁸ שם, סעיף 29 לפס"ד של השופט לוי.

יתרונה של הצעת החוק שלנו היא בכך שהיא מבטיחה את ההגנה על חייהם ושלומו של אזרחי מדינת ישראל ותושביה מפני הסיכונים הנובעים מהמצב הביטחוני הרגיש הקיים בישראל, מבלי לפגוע באופן קשה ובלתי מידתי בזכויות האדם של בני הזוג ובנות הזוג אזרחי המדינה.

בתוך כך, הצעת החוק מיישמת באופן מיטבי את המלצותיהם של שופטי בג"ץ כפי שבאו לידי ביטוי בפסקי הדין שניתנו ביחס אליה (בג"ץ 03/7052 עדאלה נ' שר הפנים; בג"ץ 07/466 גלאון נ' שר הפנים).

אנו בזולת סבורים כי חוק האזרחות והכניסה לישראל הוא כתם על ספר החוקים הישראלי, שבמסווה של צורך ביטחוני יצר הפרדה אתנית בין זכויותיהם של ישראלים ממוצא יהודי וישראלים ממוצא פלסטיני. הוא גרם די סבל ודינו לעבור מן העולם.

הגיעה העת לתקן את העוול ארוך השנים כלפי האזרחים הערבים בישראל. המשך הנוהג להארכת הוראת השעה הגורפת, שאינה עומדת במובהק בקריטריונים ביטחוניים, פוגעת בזכותם של אזרחי ישראל הערבים לשוויון בפני החוק ואין לה מקום במדינה דמוקרטית ומתוקנת.

זולת

לשוויון זכויות אדם

זולת מציע חזון אסטרטגי מקיף לעשור הבא, כזה שמציב את זכויות האדם והשוויון בחזית ובמרכז, כזה שיאפשר לפעול להשלמת חוקה שוויונית ופלורליסטית, שהמעמד שלה יציב ומשוריין, שמעגנת את זכויות היסוד של תושביה. לצורך כך אנחנו מבקשים לרתום את מקבלי ההחלטות בישראל ומעצבי דעת קהל.

[קראו עוד בעמוד 'המשימה שלנו' באתר זולת](#)

מכון זולת לשוויון זכויות אדם

נשיאה: זהבה גלאון

מנכ"לית: עינת עובדיה

[ליצירת קשר](#)

לאתר זולת: zulat.org.il

[תרמו לזולת](#)